

När man åker riksväg 86 i riktning mot Sundsvall och passerat Kävstabron och den långa uppførsbacken så finns i Krånge en röd träbyggnad på högersida. Har det varit en skola eller ett kapell? Gun Hammarberg i Östanskär, Indal har sökt i historien och läst de första protokollen hos den insomnade Blåbandsföreningen Enig i Krånge. Lidens Tidning tar gärna emot den fortsatta berättelsen. Du som kan Din historia, ring Arne Johansson, 0692-210 75. Kanske kan det så småningom bli en fortsättning av artikeln.

BLÅBANDSFÖRENINGEN ENIG I KRÅNGE INDAL

Sveriges blåbandsförening startade 1886. Medlemmarna i föreningarna kom, enligt Nordisk familjebok, företrädesvis från frireligiösa samfund samt ur religiöst sinnade statskyrkliga kretsar. Blåbandsföreningar och nykterhetsloger började sin verksamhet uti bygderna kring sekelskiftet 1800/1900. Sunnås blåbandsförening var nog den första i Indal, den bildades 1/6 1900.

Bildades 16 juni 1907

Blåbandsföreningen Enig hade sin verksamhet i Krånge, Indal. Det första mötet hölls den 16 juni 1907 och då var 27 personer närvarande. Föreningens namn antogs med 21 röster. Motförslaget var namnet Liljan som fick 4 röster. Den första styrelsen; ordförande F. Lodén, vice ordförande F. Jonsson, sekreterare Johan Berg, vice sekreterare K. Jonsson och kassör Ul. Backman. Årsvgiften bestämdes till 50 öre för män och 30 öre för kvinnor. Från bildande av föreningen till den 3 november 1907, hade medlemsantalet ökat till 101 per-

F.d. Blåbandsföreningen Enig i Krånge.

soner. Man hade problem med att få de äldre människorna engagerade i verksamheten, och för de yngre bildades en särskild barnförening. Samarbete förekom med olika blåbandsföreningar i området, såsom Blåbandsföreningen "Fyrbåken" i Bandsjön, Timrå, och föreningen "Wintersol" som troligen höll till i Säter, Indal. Blåbandsföreningen hade även social hjälpverksamhet. En kollekt togs upp på ett möte för att hjälpa, som det står i protokollet, en Arklo-bo som hade det svårt.

Fotomontage av stora salen i kapellet.
Talartribunen fanns i fönsten.

Egen möteslokal?

Redan på det andra mötet i föreningen, den 29 juni 1907, tog man upp frågan om en möteslokal. I § 8 från den 16 maj 1908 kan man läsa följande: "Blåbandsföreningen Enigs byggnadsförenings stadgar upplästes och godkändes till efter rätelse i fall de äro överensstämmande med lagen".

Det numera skamfilade föreningsstandaret.

Vid decembermötet 1908 beslutades att man skulle ta upp arbetet med lokalfrågan mera på allvar. Enigs byggnadsförenings första protokoll från den 2 januari 1909 antecknades att till styrelse för byggnadsföreningen blev följande valda; ordförande J. P. Kårberg, sekreterare J. P. Källman, kassör Ulrik Backman, vice ordförande F. Lodén och vice sekreterare Ferd. Jansson.

I § 7 står antecknat att underhandla med Söderström om byggningen i Sunnanå (Säter). Den 10 april lämnades en redovisning från förhandlingarna. Det sista priset var 700: - kronor. Det ansågs vara ett bra pris i förhållande till byggningsens beskaffenhet. Priset antogs.

Tomtplats?

I oktober 1909 kom ett förslag att av M. Wästman köpa tomt för föreningens räkning till ett pris av 100: - kronor. Under det gångna året hade man samlat in pengar till byggnadsföreningens verksamhet. Ett lån från huvudföreningen hade erhållits om 200: - kronor. Gåvoauktioner hade hållits, fester, knäckafton m.m. Detta hade under året givit en inkomst av 414:17 kronor.

Nordal hade gjort ritningar till lokalen i två olika stilar och nu hade man sett ut platsen var lokalen skulle byggas. År 1911 på ett möte i januari, ansågs att nu borde grundarbetet komma i gång. I mars beslutades att medan snöföret var kvar transportera huset från Sunnanå till föreningens tomt i Krånge. Den 3 september beslöts att några personer skulle ingå en borgensförbindelse å 500: - kronor. År 1912 togs frågan upp om att ändra brandförsäkringsbeloppet till 2 500: - kronor.

Fortsättning sidan 25

Fortsättning från sid 14

Full och tacksam ansvarsfrihet

Nu hade man kommit så långt med bygget att det var tid för städning av kringliggande virke. I september detta år fick byggmästaren Nordal i uppdrag att inreda lokalen till ett pris av 100: - kronor. Nu skulle lokalen göras i ordning till jul. Samtidigt togs också upp om ett nytt lån för inredning av storsalen, detta lån skulle löpa på 300: - kronor. Den 29 december blev det avsyning av den nya lokalen. Då blev också byggmästare Nordal beviljad full och tacksam ansvarsfrihet för det arbete han hade utfört under åren. En del arbeten kvarstod dock såsom att fönster skulle åtgärdas eftersom dessa hade blivit sönderslagna. Tak över broarna skulle göras, även brokvist diskuterades. Nu var även renovering av stora salen aktuellt och man beslutade att köpa papp och tapeter samt kornischer till fönstren.

Att dra in lyse

Till sammanträdet den 5 november 1922 hade det kommit en förfrågan från Indals kommun om att få hyra ett rum i lokalen till ett pris av 40: - kronor/år. Övre våningen gjordes klar. I december samma år bestämdes så att kommunen skulle få hyra ett rum i lokalen och samti-

Hur många ideologiskt stärkande sånger har inte spelats på denna orgel?

digt beslutades att dra in lyse. Decennierna passerade och verksamheten dog ut. År 1924 var medlemsantalet i blåbandsföreningen Enig 159 personer. Så småningom upphörde emellertid verksamheten inom denna blåbandsförening, liksom övriga nykterhets- och frireligiösa föreningar i Indal. I dag finns endast pingströrelsen kvar med sin verksamhet. Blåbandslokalen i Krånge är sedan några år i privat ägo och efter ägarbyte just nu föremål för omfattande ombyggnad till bostad.

*Gun Hammarberg
Östanskär*

Foton: Arne Johansson

Fr. vän: Elly och Sven Sjölin i Krånge ägde till för alldeles nyligen sedan "kapellet". På bilden även Bengt och artikelförfattaren Gun Hammarberg, Östanskär.